

Valkoselkätikan *Dendrocopos leucotos* kannankehitys näyttää myönteiseltä. Kuva: LASSI KUJALA

Suomen valkoselkätikat 2007–2009

Timo Laine

Tässä katsauksessa tarkastellaan valkoselkätikkaseurannan tuloksia kolmivuotiskaudella 2007–2009. Edellisen kolmivuotiskauden raportoinnin (Laine 2007) jälkeen tilanne valkoselkätikkarintamalla on muuttunut huomattavasti. Kannan elpyminen ja levittäytyminen uusille alueille on jatkunut vauhdilla, ja tehoseurannoissa on saatu myös runsaasti arvokasta uutta esiintymistietoa. Kolme vuotta sitten arveltiin, että taantumasta on lopulta selvitty ja noususuhdanne on vakiintumassa. Aikaisempien selvitysten ja inventointien (Laine 1999, 2002, 2004) optimistiset toiveet ovat toteutuneet.

Seurannan ja suojelun historiaa

Vuoden 2008 alussa juhlistettiin valkoselkätikkaseurannan 20-vuotistaivalta Jyväskylän Laajavuoressa pidetyssä juhlaseminaarissa. Valkoselkätikan seuranta ja suojelu käynnistyi vuonna 1987, jolloin ympäristöministeriö tilasi Helsingin yliopistolta tieteellisen

arvioinnin Suomen valkoselkätikkakannasta ja sen suojelutarpeesta (Virkkala 1988). Samaan aikaan perustettiin WWF:n valtakunnallinen valkoselkätikkatyöryhmä.

Tieteellisen arvioinnin jälkeen ympäristöministeriö tilasi työryhmältä suunnitelman käytännön suojelutoimista. Suunnitelma valmistui vuonna 1992. Tavoitteena oli vähintään 100–150 parin elinvoimaisen kannan saavuttaminen ja ylläpitäminen. Pienen populaation geneettinen heikkeneminen oli siltikin uhkaamassa, mistä syystä lajin keskeiselle levinneisyysalueelle tuli laatia edustava suojelualueverkosto, jotta kanta voisi vahvistua ja levittäytyä uusille alueille. Yhteys itärajan populaatioon ei valkoselkätikkatyöryhmän mukaan ollut riittävä turva kannan kasvulle, joten tarvittiin aktiivisia suojelutoimia.

Suojelusuunnitelman valmisteluun kului viisi maastokautta, jolloin kartoituksissa selvisi, että kanta oli vähentynyt rajusti elinympäristöjen hävittämisen ja muuttumisen seu-

rauksena (esim. Laine ym.1994, 1995, 1997, Alanko 1996, Virkkala ym.1993).

Suunnitelmassa esitettiin n. 3900 ha:n rauhoittamista ja suojelualueverkostoa tukevia metsänhoitosuosituksia esitettiin n. 1500 ha:n alueelle. Suunnitelman laajempänä tavoitteena oli laatia ohjeistus ja suositukset lajin elinympäristövaatimusten huomioimiseksi talousmetsien hoidossa ja valtion sekä kuntien luonnonsuojelu- ja virkistysalueilla. Suunnitelmassa esitettiin myös mittavan talviruokinnan järjestämistä lajin elinpiireillä.

Rauhoitusalueiden perustaminen kohtasi suojelun ensi vuosina ankaraa vastustusta. Osa tunnetuista mahdollisesti arvokkaita tikkametsistä hakattiin suojelun pelossa. Alkuperäinen rahoitustavoite on hehtaarisella saavutettu n. 90 %:sti, mutta aluehankinnat eivät vastaa alkuperäistä suunnitelmaa hakkuiden ja muun maankäytön vuoksi.

Valkoselkätikkametsien nykyinen luonnonhoito valtion metsissä ja yksityisilläkin

suojelualueilla perustuu pääosin jo kaksikymmentä vuotta sitten valkoselkätikkatyöryhmän laatimiin metsänkäsittelyohjeisiin. Silloinen Keskusmetsälautakunta Tapio vastasi valkoselkätikan huomioon ottavien metsänhoitosuosittelujen jakelusta. Suositukset saivat varauksellisen vastaanoton. Parin viime vuoden aikana yhteistyö metsäkeskusten kanssa on saatu käyntiin valkoselkätikkametsien vapaaehtoiseksi huomioimiseksi yksityismetsätaloudessa.

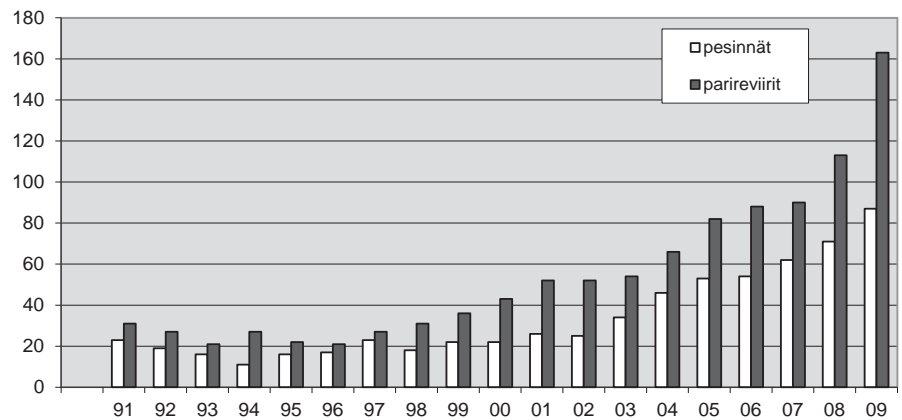
Vuodesta 2003 lähtien valkoselkätikan seurantatutkimuksesta on vastannut Metsähallituksen luontopalvelut yhteistyössä ympäristöhallinnon ja WWF:n kanssa.

Seurannassa uusiin ennätyslukuihin

Seurannan ja suojelun käynnistyessä Suomessa pesivä populaatio arvioitiin 30–50 pariiksi. Reviiritulkinnolle asetettiin alusta lähtien tiukat perusteet, jotta löydetty elinpiirit kelpasivat esitetyiksi suojelukohteiksi. Ensisijalla ovat olleet pesimäaikaiset (n. 1.3.–1.7.) havainnot asutuista reviireistä, joilla pesintä voidaan varmentaa. Muiden potentiaalisten pesimäreviirien tulkinnan tuli perustua varmennettuihin pesimäaikaisiin parihavaintoihin. Yksittäisten lintujen mahdollisten reviirien samoin kuin ilman aikaisempaa reviirihistoriaa olevien satunnaisten pesimäpaikkojen suojelua ei ole juurikaan voitu viedä eteenpäin.

Seurannassa on aina pyritty saamaan kaikki pesimäaikaiset, pysyviin elinpiireihin viittaavat havainnot tarkastetuiksi. Yksittäishavaintojen merkityksen arviointi vakituksina ruokailualueina, koiras- tai naaraslinnun reviireinä tai potentiaalisina pesimäreviireinä on jäänyt luotettavan tiedon kannalta epävarmimmalle pohjalle. Valtaisesti kasvanutta havaintojen määrää ei enää vuosina 2007–2009 ole ollut mahdollista tarkastaa täydellä teholla, vaikka esimerkiksi vuonna 2009 Metsähallituksen oman virkatyön lisäksi seurantaan osallistui tutkimusavustajia ja harrastajia yli kahden henkilötyövuoden verran. Seurannassa onkin jo parin pesimäkauden ajan pyritty keskittymään parireviirimäärän varmistavaan maastotyöhön. Pesän löytäminen on joskus äärimmäisen helppoa, mutta joskus niin vaikeaa, että pesimävarmuus saadaan vasta lentopoikuevaiheessa.

Vuonna 2009 saatiin ennätysellisesti havaintoja yli 160 potentiaaliselta pesimäreviiriltä, joilta voitiin varmentaa 87 pesintää. Varmennettujen reviirien määrä kasvoi miltei kaksinkertaiseksi edellisen raportin lu-

Kuva 1. Valkoselkätikan kannankehitys Suomessa 1991–2009.

Fig. 1. Population development of the White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* in Finland in 1991–2009 (light bars nests, dark bars other territories).

kuihin verrattuna (Laine 2007). Väljemmin arvioiden tiheyksissä ja määrissä voidaan päätyä huomattavasti suurempiinkin lukuihin (Konttiokorpi 2007).

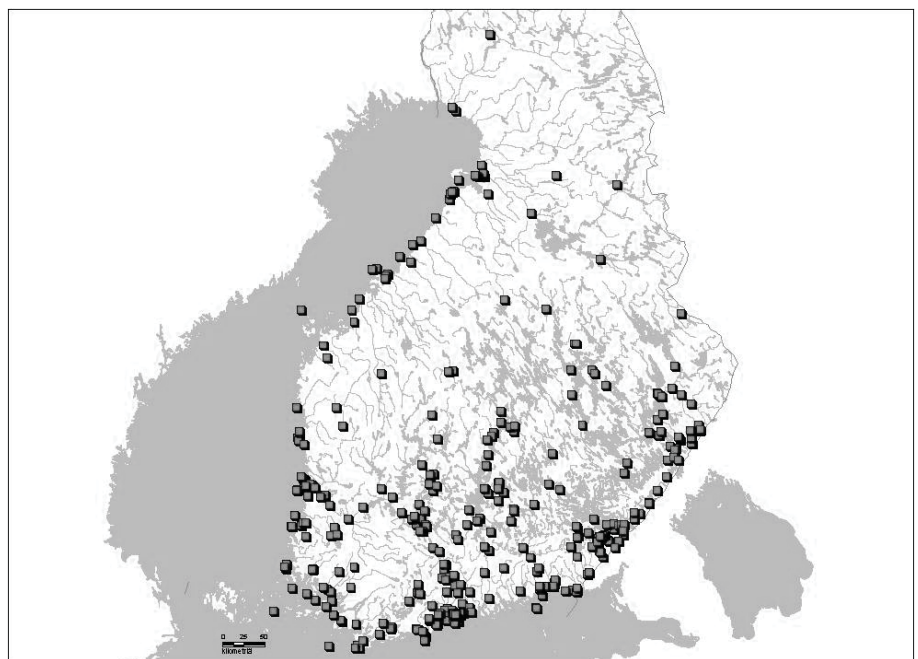
Kanta on vahvistunut ja määrät lisääntyneet suojelutoimien, elinympäristöjen hoidon, hyvän pesimätuloksen, tehostuneen seurannan, tiedon laadun parantumisen ja idästä tulneiden vaelluslintujen ansiosta (kuva 1). Suojelusuunnitelman valmistumisen jälkeen koettiin ennennäkemättömän suuri massavaellus idästä 1993/1994. Syksyn–talven 2008/2009 vaellus (kuva 2) ylitti tämän selvästi ja toi Suomeen ainakin tilapäisesti ja hyvin varovaisesti arvioiden satoja uusia valkoselkätikkoja. Välivuosina 2003 ja 2004 todettiin myös vahvoja vaelluksia syksyn

mittaan. Vaelluslintujen osuus heijastuu selkeästi kannan kehityksessä.

Aktiivinen talviruokinta ja leudot talvet ilmaston muuttuessa ovat myös epäilemättä olleet eduksi valkoselkätikoille. Erityisesti nuorien lintujen ensimmäinen talvi on kriittinen tekijä lintujen selviytymiselle ja vartumiselle sukukypsiksi.

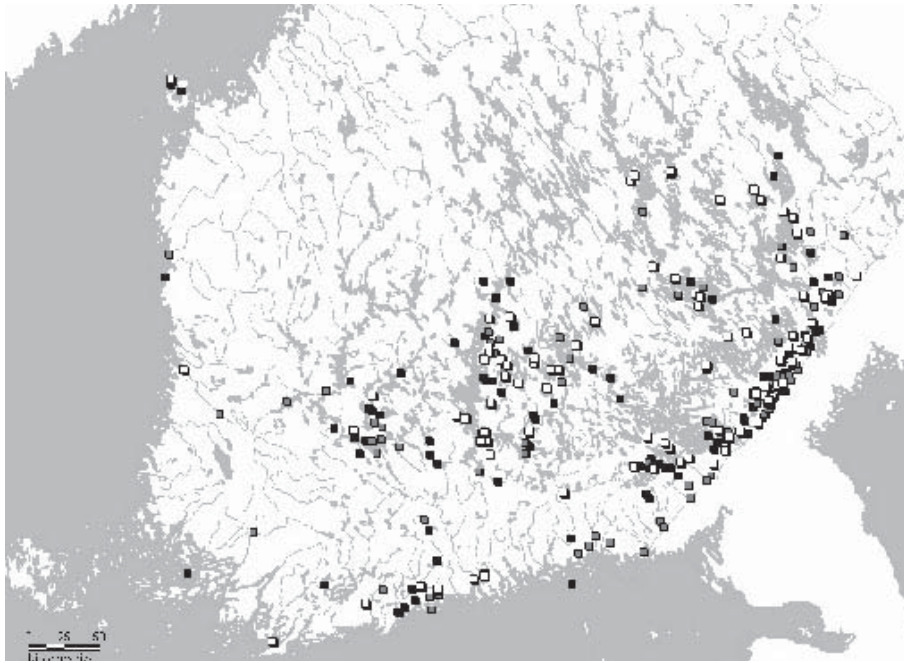
Lehtipuuston ja erityisesti lahoppuuston luontainen lisääntyminen on kahdenkymmenen vuoden seurantajaksolla elvyttänyt entisiä hakuissa heikentyneitä elinalueita. Talousmetsien hoidossa yleistynyt lahoppuun säästäminen tarjoaa myös lisäravintoa sopivien elinpiirien ympäristöissä.

Ennätyslukuihin kohonneiden havaintomäärien perusteella pesivä populaatio vuon-

Kuva 2. Valkoselkätikkavaelluksen 2008/2009 havaintopaikat Suomessa.

Fig. 2. Locations of the records during the White-backed Woodpecker invasion in 2008/2009 in Finland.

Kuva 3. Suomesta 2009 löytyneet valkoselkätikkareviirit: varmistetut pesinnät (□), parireviirit (◐) ja muut havainnot (■).

Fig. 3. Locations of the territories of the White-backed Woodpecker found in Finland in 2009: nests verified (□), territories with pairs (◐) and other records (■).

na 2009 oli vähintäänkin 120 paria. Lukuisia paikkoja jäi tarkastamatta ajanpuutteen vuoksi, joten pesimäaikainen parimäärä arvioidaan 120–180 parin välille. Valkoselkätikkatyöryhmän asettama tavoite alkaa siis olla saavutettu, jos vaeltajien tuoma lisäys populaatioon säilyy vuoden 2009 loppupuoliskon havaintomäärien tasolla vielä seuraavan pesimäkauden alkuun asti.

Itä-Suomessa eniten valkoselkätikkoja

Viime katsauksessa todettiin levinneisyyden painopisteen siirtyneen Itä-Suomeen ja sama kehityssuunta on entisestään vahvistunut. Toki Keski-Suomi ja Päijät-Hämeenkin ovat yhä vahvoja tikkamaakuntia, mutta suurimmat reviirikeskittymät löytyvät Etelä-Karjalasta, Pohjois-Karjalasta ja Etelä-Savosta (kuvat 3 ja 4, taulukko 1).

Etelä- ja Pohjois-Karjalassa lisääntynyt kiinnostus ja harrastus valkoselkätikkaseurantoihin on epäilemättä tuonut tietoon uusia, tuntemattomia alueita, jotka aiemmissa inventoinneissa ovat jääneet löytymättä. Vielä on kuitenkin runsaasti muun muassa Saimaan järvialueen entisiä tyhjiöalueita, joita ei ole voitu käydä arvioimassa riittävästi kahdenkymmenen vuoden takaisen perusinventointikauden jälkeen.

Koivuvaltaisten, lehtipuustoisten metsäkuvioiden sijaan yhä useampi itäsuomalai-

nen valkoselkätikkareviiri on metsätalouden vuoksi sirpaloitunut pieniksi leppäpuustoisiksi kuvioiksi, joilla pesäpaikat voivat sijaita hyvin vaihtelevissa ja oudoissa paikoissa lähellä pysyvää asutusta. Tämä on havaittu aiemmin myös levinneisyysalueen länsiosissa Päijät-Hämeessä, missä valkoselkätikka on jonkin aikaa menestyksellisesti asuttanut yleensä heikompiarvoiseksi luokiteltuja elinympäristöjä (Reinikainen & Sintonen 1977, Reinikainen 1979, Alanko 1982).

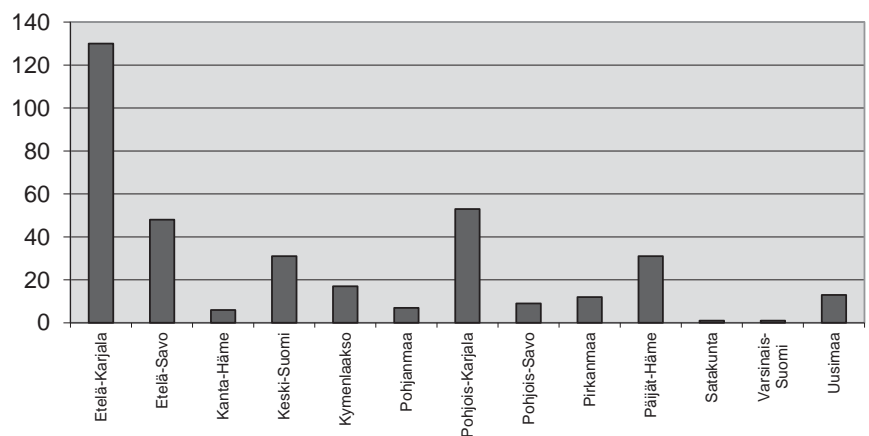
Toivottavasti Itä-Suomessa varttuvat tikat löytävät niin Pohjois- kuin Etelä-Savonkin komeat koivuvaltaiset, lahoppuustoiset metsät, jotka jo osittain on suojeltu, mutta

odottavat vielä pesiviä tikkoja. Muutamilla alueilla sentään kahdenkymmenen vuoden takainen suojeluvaraus on tuottanut tulosta, sillä esimerkiksi Etelä-Savossa saatiin vuonna 2009 pesimävarmuus ensimmäistä kertaa peräti kahdella kohteella!

Valkoselkätikan levittäytyminen länteen näkyy selvästi havaintomäärien kasvuna Saimaan ja Päijänteen länsipuolisilla alueilla. Talviset vaeltajahavainnot loivat pesimäkauden 2009 kynnyksellä kovat odotukset uusien reviirien löytymiselle. Kuten arvata saattoi, monet vaeltajat katosivat pesimäkauden tullen ruokinta- tai muilta havaintopaikoilta. Seuraavaa pesimäkautta ajatellen tilanne on mielenkiintoinen, sillä valtaosa vaeltajista lienee ollut nuoria yksilöitä, jotka harvemmin aloittavat pesinnän toisella kalenterivuodellaan.

Satakunnan pesintä sekä Pohjanmaan, Varsinais-Suomen, Kanta-Hämeen ja Pirkanmaan lisääntyneet reviiirit vahvistavat läntisen Suomen levinneisyyskuvaa. Uudenmaan pesivien parien ja muiden parireviirien äkillinen lisääntyminen oli yllätys, sillä todennäköisintä ryntäystä odoteltiin Kymenlaaksoon, missä vaeltavista tikoista myös saatiin runsaasti havaintoja.

Vaasan rannikkoseudulla havaintomäärät ovat vähäisiä, sillä alue tarjoaa haastavat olosuhteet pesimäaikaiselle tehoseurannalle. Vuonna 2009 Merenkurkun inventointeihin saatiin hieman lisäpanostusta, mutta ei vielä riittävästi, jotta pienen maantieteellisesti erillisen populaation (Sarkanen & Koivusaari 2001, Koivusaari 2002) tilanteesta olisi merkittävää lisätietoa. Rannikon primaarimetsien luontainen kehitys on siinä vaiheessa, että rannikolle pysähtyneillä vaeltajilla on jo hyviä mahdollisuuksia pysyvien reviirien perustamiselle.

Kuva 4. Valkoselkätikan pesintöjen ja parireviirien yhteismäärät Suomessa 2007–2009 maakunnittain.

Fig. 4. Total numbers of nests and other territories with a pair of White-backed Woodpeckers in Finland in 2007–2009 by county.

Taulukko 1. Valkoselkätikan todetut pesä- ja reviiimäärät Suomessa 2007–2009 kunnittain.**Table 1.** Verified nesting pairs and other pairs of the White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* recorded in Finland in 2007–2009 by municipality.

Kunta Municipality	2007		2008		2009		Yhteensä Total
	Pesin- nät Nests	Pari- reviirit Pairs	Pesin- nät Nests	Pari- reviirit Pairs	Pesin- nät Nests	Pari- reviirit Pairs	
Asikkala	3	0	2	1	4	0	10
Hamina	0	0	1	1	0	2	4
Hamina/Kotka	0	0	0	0	0	1	1
Hanko	0	0	0	0	1	0	1
Harjavalta	0	0	0	0	0	1	1
Hartola	3	0	3	0	4	1	11
Hausjärvi	0	0	0	0	0	1	1
Hattula	0	0	0	1	0	2	3
Heinola	0	0	1	0	1	1	3
Heinola/Pertunmaa	0	1	0	0	0	0	1
Helsinki	0	0	0	1	0	3	4
Hirvensalmi	3	0	3	0	1	1	8
Hämeenlinna	0	1	0	0	0	1	2
Iitti	2	0	2	0	1	1	6
Imatra	3	1	2	3	3	0	12
Joensuu	3	0	3	0	3	2	11
Joroinen	1	0	0	1	0	1	3
Joutsa	2	1	3	1	3	0	10
Joutsa/Jyväskylä	0	1	1	0	1	0	3
Juva	0	1	0	1	0	0	2
Jyväskylä	1	0	1	0	1	1	4
Jämsä	0	0	0	0	0	1	1
Kangasala	0	0	0	0	1	0	1
Kangasniemi	1	1	0	2	1	1	6
Kerimäki	0	1	1	0	1	0	3
Kesälahti	2	3	1	1	3	0	10
Kirkkonummi	0	0	0	0	0	1	1
Kitee	3	1	5	1	2	4	16
Kontiolahti/Polvijärvi	0	1	0	0	0	0	1
Kotka	0	0	0	0	0	1	1
Kouvola	0	1	0	0	1	0	2
Kristiinankaupunki	0	0	0	0	0	1	1
Kuopio	1	0	1	0	3	0	5
Lahti	0	0	0	0	0	1	1
Lappeenranta	3	0	5	1	3	4	16
Lemi	0	0	0	0	1	1	2
Leppävirta	0	0	2	0	0	1	3
Liperi	0	1	0	0	0	1	2
Liperi/Polvijärvi	1	0	1	0	1	0	3
Luhanka	4	0	5	0	3	3	15
Luhanka/Sysmä	0	0	0	1	0	0	1
Mikkeli	2	0	1	1	1	1	6

Kunta Municipality	2007		2008		2009		Yhteensä Total
	Pesin- nät Nests	Pari- reviirit Pairs	Pesin- nät Nests	Pari- reviirit Pairs	Pesin- nät Nests	Pari- reviirit Pairs	
Mustasaari	1	0	0	2	1	0	4
Mäntyharju	0	0	0	0	0	1	1
Nastola	0	0	0	0	0	0	0
Nokia	0	0	0	0	0	1	1
Nurmijärvi	0	0	0	1	0	0	1
Outokumpu	0	0	1	0	1	0	2
Padasjoki	0	0	1	0	2	0	3
Parikkala	9	6	13	3	9	13	53
Pertunmaa	0	0	0	0	1	0	1
Polvijärvi	0	0	0	1	1	0	2
Pori	0	0	0	0	1	0	1
Porvoo	0	0	0	0	2	0	2
Punkaharju	0	0	0	0	0	1	1
Puumala	0	0	0	1	0	0	1
Pälkäne	0	0	0	1	0	2	3
Raasepori	0	0	0	0	0	1	1
Rantasalmi	1	2	1	1	4	1	10
Rautjärvi	7	2	1	6	4	3	23
Ristiina	0	0	0	0	0	0	0
Ruokolahti	3	2	5	3	3	4	20
Rääkkylä	0	0	0	0	1	1	2
Sastamala	0	0	0	1	0	1	2
Savitaipale	0	0	0	1	1	0	2
Savonlinna	1	0	1	2	1	1	6
Siuntio	0	0	0	0	1	0	1
Sulkava	0	0	0	0	1	0	1
Sysmä	0	0	0	0	1	0	1
Taipalsaari	0	0	1	0	3	0	4
Tarvasjoki	0	0	0	0	0	1	1
Tohmajärvi	1	0	1	0	1	1	4
Valkeakoski	1	0	1	0	1	1	4
Vantaa	0	0	0	0	2	0	2
Varkaus	0	0	0	0	1	0	1
Vesilähti	0	0	0	1	0	0	1
Virolahti	0	1	1	0	0	1	3
Ylämaa	0	0	0	1	0	2	3
Yhteensä Total	62	28	71	42	87	76	366
Pesät ja parit yhteensä	90		113		163		
Nests & pairs total	90		113		163		

Poikastuotto jatkui tasaisena

Kolmen vuoden seurantajakson aikana todetuissa vähintään 220 pesässä kuoriutui arviolta 550–590 poikasta. Pesimätulos varmennettiin 59 pesällä. Keskimääräinen poikastuotto oli 2,7 elävää poikasta rengastushetkellä tarkastettua pesää kohti. Se on jonkin verran vähemmän kuin edellisellä kolmivuotijaksolla (2,9), jolloin otanta oli suurempi. Ero ei ole kuitenkaan merkittävä, sillä samalla tavalla mitattu poikastuotto on vaihdellut vuodesta 1991 lähtien

hyvin vähän. Kolmen vuoden seuranta-jaksolle sattui vaihtelevia säitä, kylmiä ja leutoja jaksoja, mutta valtaosa pesivistä pareista pesi normaalin tapaan poikasten lähtiessä koloistaan kesäkuun ensimmäisellä viikolla.

Valkoselkätikan luontaisia vihollisia ovat haukat ja pöllöt sekä nisäkäspedoista tavallisimmin näätä, joskus myös orava. Minkin, karpän tai lumikon aiheuttamista pesimätappioista ei ole tarkempaa tietoa. Nisäkäspetojen aiheuttamat pesimätappiot ovat pysyneet vielä kohtuullisina.

Etelä-Karjalassa on havaintoja kottaraisista, jotka ovat munavaiheessa vallanneet valkoselkätikan pesäkolon omaan käyttöönsä, mutta tämä on ainakin vielä harvinainen käyttäytymismalli. Käpytikka ja palokärki saattavat myös vuosittain tuhota muutamaa pesinnän.

Vuosina 2007–2009 rengastettiin yhteensä 159 valkoselkätikan pesäpoikasta. Uusia poikasrengastusennätyksiä ei rikottu, vaikka siihen vuonna 2009 oli kaikki mahdollisuudet olemassa. Rengastukset jäivät tuolloin pääasiassa itäsuomalaisten aktiivien varaan.

Päijät-Hämeen, Keski-Suomen ja Etelä-Sa-
von poikueet lähtivät suurelta osin ilman
renkaita maastoon, sillä pari rengastajakon-
karia oli vuoronperään sairaslistalla juuri pa-
himpaan aikaan.

Vuosina 1987–2009 on merkitty 826 poi-
kasta (mukana ei ole pesään rengastuksen
jälkeen kuolleita lintuja).

Väriengastuksen avulla on voitu selvit-
tää, että poikasina merkittyjen yksilöiden
siirtymät ovat yleensä melko lyhyitä. Mo-
net pesivinä tavatut linnut ovat tavallisimmin
kotoisin lähialueilta 20–30 km päästä. Nyt
saadut rengaskontrollit tukevat tätä oletusta.

Suomessa rengastetut valkoselkätikat on
vuoteen 2010 asti pyritty merkitsemään alu-
miinirenkkaan lisäksi kolmella värirenkaalla.
Yksilöllisen väriengastuksen avulla lintujen
alkuperä voidaan helposti selvittää, mutta se
edellyttää molempien nilkkojen näkemistä ja
mahdollisten värirenkaiden ja niiden keski-
näisen sijainnin (mikä lähinnä varpaita, mikä
ylempänä) muistiin merkitsemistä.

Vuodesta 2010 alkaen rengastuksessa
käytetään värillisiksi anodisoitua alumiini-
rengasta toisessa nilkassa ja toisessa van-
haan tapaan kahta väriengasta. Toistaiseksi
on käytössä punaisia, sinisiä ja kullavärisiä
alumiinirenkaita, eikä sen parina samassa
nilkassa ole muuta rengasta.

Vieraita Kannakselta

Karjalankannaksen ja Laatokan Karjalan val-
koselkätikkareviirejä kartoitettiin jo vuosina
2000–2002 Metsähallituksen ja Maailman
Luonnon Säätiön yhteisprojektina. Aikaisem-
pia tietoja varsinkin Kannakselta oli saatu
Etelä-Karjalan lintutieteellisen yhdistyksen
Venäjän tuntijoilta.

Alusta lähtien selvisi, että lähialueillam-
me oli melkoisia reviirikeskittyymiä, joiden
arveltiin olevan merkittäviä Suomen popu-
laatiolle vuotuisen dispersion ja ajoittaisten
massavaellusten kautta.

Etelä-Suomen luontopalvelujen ja venä-
läisten tutkijoiden yhteistyöt saatiin uudel-
leen käynnistetyksi Interreg IIIA hankkeen
"Joint endangered species" avulla vuonna
2005. Tietämyksemme lähialueiden valko-
selkätikkakannasta on lisääntynyt ja tutki-
mus jatkuu vielä maastokaudella 2010.

Toistaiseksi mielenkiintoisimpia tuloksia
on saatu Kannaksella väriengastetuista pe-
säpoikasista, joista vuonna 2008 rengaste-
tuista 50 poikasesta on saatu kolme havain-
toa Suomesta ja yksi Ruotsista.

Ensimmäinen varmasti venäläinen val-
koselkätikka osui Seppo Hjerppen kiikariin
Savitaipaleella 28.7.2008, jolloin hän huo-

masi väriengastetun naaraan renkaattoman
koiraan seurassa. Värikoodin selvittämisen
jälkeen kävi ilmi, että Vadim Vysotsky oli
rengastanut tikan pesäpoikasena Viipurin
lähistöllä 21.5.2008. Rengastuksesta oli eh-
tynyt kuluu 67 vuorokautta ja nuori lintu oli
taittanut matkaa suoraan mitattuna 62 km.

Vuoden vaihteessa 2008/2009 löytyi Es-
poosta niin ikään venäläinen valkoselkätika,
joka oli merkitty Keski-Kannaksella tou-
kokuussa 2008. Kevättalvella 2009 tavattiin
Viipurin lähistöllä pesäpoikasena rengastettu
lintu eräällä Luumäen ruokintapaikalla.

Lopullinen vahvistus vaeltajien lähtö-
suunnasta saatiin, kun toukokuussa 2008
Kannaksen pohjoisosissa värirenkaat saanut
koirasvalkoselkätikka havaittiin Ruotsin puo-
leisella Perämeren rannikolla toukokuussa
2009. Paikka on lähellä Skellefteä ja mat-
kaa kertyy rannikkoa pitkin kiertäen tuhat-
kunta kilometriä.

Kiitokset

Valkoselkätikan seurantatutkimus jatkui tehok-
kaana vuosina 2007–2009. Yhteistyö Birdlife Suo-
men jäsenyhdistysten ja lintuharrastajien kanssa
on toiminut hienosti. Erytiskitokset Tiira lintutie-
topalveluun tallennettujen havaintojen käyttöön
saamisesta.

Metsähallituksen yhteistyö jatkuu ympäristö-
hallinnon ja WWF:n kanssa entiseen vakiintune-
seen tapaan, mistä myös parhaimmat kiitokset.

Kirjallisuus

- Alanko, T. 1982: Havaintoja valkoselkätikkaparin
pesinnästä Sysmässä. – Päijät-Hämeen Lin-
nut 13: 3–5.
- Alanko, T. 1996: Valkoselkätikat pohjalukemis-
ta lievään nousuun – seurantaraportti 1995–
1996. – Päijät-Hämeen Linnut 27: 9–18.
- Koivusaari, J. 2002: Kahden vuosituhannen tikka-
tarinaa. Merenkurkun valkoselkäiset ruotuun.
– Siipipeili, vuosijulkaisu 2001–2002: 4–8.
- Konttiokorpi, J. 2007: Valkoselkätikka Etelä-Karja-
lassa – uutta tietoa Suomen kannasta. – Ornis
Karelica 31: 32–37.
- Laine, T. 1997: Valkoselkätikka edelleen metsä-
linnustomme uhanalaisimpia lajeja – seuran-
taraportti vuodelta 1996. – Linnut-vuosikirja
1996: 12–14.
- Laine, T. 1999: Valkoselkätikan seuranta 1997–
1998: onko aallonpohja ohitettu? – Linnut-
vuosikirja 1998: 4–9.
- Laine, T. 2002: Valkoselkätikan seuranta 1999–
2001: lievä nousukausi alkanut. – Linnut-vuo-
sikirja 2001: 10–14.
- Laine, T. 2004: Valkoselkätikan seuranta 2002–
2003 – pesimäkanta vahvistumassa. – Linnut-
vuosikirja 2003: 4–7.
- Laine, T. 2007: Valkoselkätikan seuranta 2004–
2006: kanta kasvaa edelleen! – Linnut-vuo-
sikirja 2007: 4–8.
- Laine, T., Virkkala, R. & Alanko, T. 1994: Suojelu
etenee liian hitaasti – valkoselkätikan alamä-
ki kiihtyy (Summary: Breeding of the White-
backed Woodpecker in Finland in 1993 and
the species's conservation plan). – Linnut

29(3): 24–26.

- Laine, T., Virkkala, R. & Alanko, T. 1995: Vael-
luslinnuista ei apua – Valkoselkätikkojen pe-
sinnässä katovuosi (Summary: Breeding of
the White-backed Woodpecker in Finland
in 1994). – Linnut 30(3): 37–38.
- Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski,
I.(toim.) 2001: Suomen lajien uhanalaisuus
2000. –Ympäristöministeriö & Suomen ympä-
ristökeskus, Helsinki.
- Reinikainen, K.1979: Ajatuksia valkoselkätikasta.
– Päijät-Hämeen Linnut 10: 56–63.
- Reinikainen, K. & Sintonen, H. 1977: Valkoselkä-
tikan pesimäbiologiasta ja pesimäaikaisesta
käyttäytymisestä Lahdessa. – Päijät-Hämeen
Linnut 8: 43–55.
- Sarkanen, S. & Koivusaari, J. 2001: Valkoselkä-
tikan esiintymisestä Merenkurkun alueella.
– Linnut 36(2): 34–36.
- Virkkala, R. 1988: Valkoselkätikan suojeluohjel-
ma – Ympäristöministeriön luonnonsuojelutoi-
misto.
- Virkkala, R., Alanko, T., Laine, T. & Tiainen, J.
1993: Population contraction of the White-
backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos*
in Finland as a consequence of habitat alte-
ration. – Biol. Conserv. 66: 47–53.

Kirjoittajan osoite / Author's address:

Metsähallitus
Etelä-Suomen luontopalvelut
Keskustie 35
35300 Orivesi

Summary: White-backed Wood- peckers in Finland in 2007–2009

The figures of the population trend show increase
since 1995 and especially the last three years have
been successful for the species. In 2007–2009
more than 160 territories were occupied during
the breeding season and 87 nests were found.
The current population is estimated at 120–180
breeding pairs. The reasons for the population
growth are most likely conservation, restoration,
good production of offspring and more efficient
fieldwork, especially in the eastern parts of the
country. The many single birds in southern and
central parts in the country in autumn 2008 and
early winter 2009 was due to the large invasion
from Russia. The majority of the known territo-
ries are situated in the counties of Etelä-Karjala,
Pohjois-Karjala and Etelä-Savo.

The cooperation with Russian researchers con-
tinued in order to map territories in the Karelian
Isthmus. Interesting results were revealed in 2008,
when one of the nestlings in the northern parts
of the Karelian Isthmus in 2008 was observed in
Finland 6 weeks after the ringing event. Two other
recoveries were also made in Finland of nestlings
ringed in the same area and same year. The most
interesting recovery was however the male ob-
served in Sweden in May 2009 near Skellefteå
near the Baltic Sea. It was ringed in the northern
part of the Karelian Isthmus in May 2008.

Since 2003 the White-backed Woodpecker
monitoring project is the responsibility of Met-
sähallitus, luontopalvelut (Natural Heritage of
Finland). The conservation project, financially
supported by the Ministry of the Environment and
WWF Finland, started in the late 1980s, and the
conservation plan was released in 1992.